

PRAHA - červenec 1994 - č. 5

PETR DONÁT

tragicky zemřel

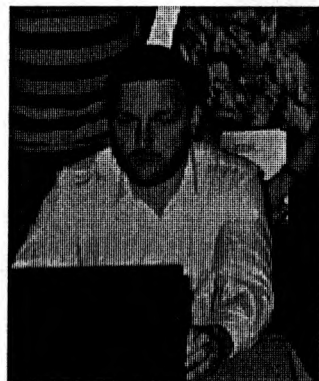
* 25.2.1955

† 2.6.1994

Při návratu z Berlína tragicky zahynul RNDr. Petr Donát, CSc., první předseda ČSEtS. Nevypočitatelný osud ukončil při dopravní nehodě život našeho kolegy a kamaráda, jeho ženy i obou dcer.

Čest jejich památce!

Výbor ČSEtS

RNDr. LUBOR KOŠTÁL, CSc.

Na letošní valné schůzi byl předsedou České a Slovenské etologické společnosti zvolen RNDr. Lubor Košťál, CSc. z Bratislavy.

Stručný životopis druhého předsedy ČSEtS přinášíme na str.6.

POCTA PRO K.POPPERA a UNIVERZITU KARLOVU

Sir Karl Raimund Popper, K.T., M.A., PhD., D.LITT, F.B.A., je nejvýznamnějším žijícím filozofem vědy. Narodil se 28.7.1902 ve Vídni. Na zdejší univerzitě vystudoval matematiku, fyziku a psychologii. Sir K.R.Popper působil na mnoha prestižních univerzitách (Nový Zéland, Londýn, Ox-

ford, Princeton aj.). Je členem Mezinárodní akademie pro filozofii a vědu, Britské akademie, čestným členem Americké akademie umění a věd aj. Ve světě je známý především svými spisy Logik der Forschung, The Open Society and Its Enemies, On the Sources of Knowledge and of Ignorance, The Self and Its Brain (spolu s J.C.Ecclesem), autobiografií Unended Quest aj. Jeho myšlenek se často dovoľával také K.Lorenz (např. In: Základy etologie, 1993, s.24-25).

Při jeho letošní návštěvě Prahy obdržel na Středoevropské univerzitě Cenu otevřené společnosti a Univerzita Karlova mu udělila doktorát h.c. lékařských věd. Při této příležitosti pronesl 25.5.1994 děkan 3.LF UK prof.MUDr. Cyril Höschl, DrSc. slavnostní projev, v jehož závěru m.j. řekl: "...Pro Karlovu

univerzitu je ctí, že sir Karl Popper přijal naše pozvání, podstoupil náročnou cestu a dopřál nám tak prožít v radosti, s velikým vděkem a v upřímném obdivu tuto chvíli.. je to chvíle právě tak skutečná jako návrat Nilse Holgerssona zpět do tohoto světa, jako vítězství Dona Quijota, jako pád komunismu, jako prezidentství vězně a pomocného dělníka Václava Havla. Je to spravedlivá chvíle".

● ZE ŽIVOTA ČSEtS ●

- Datum 30.6.1994 potvrdila valná schůze jako poslední termín pro zaplacení členských příspěvků za r.1994: 100 Kč nebo 120 SK (důchodci a studující vždy polovinu). Svoji členskou povinnost splnilo téměř 70 % členů ČSEtS. Neplatičům posíláme novou složenku a prosíme o uhrazení částky do konce září t.r.
- Reálné návrhy na uspořádání XXII. etologické konference uvítáme na adrese výboru ČSEtS.

Podmínky:

1. Termín konání: 15.4. - 15.5.1995
2. Délka konference: 3 - 4 dny
3. Kapacita objektu: cca 100 osob
4. Kategorie: *nikoliv de luxe*
Pomozte nám i sobě!

Výbor ČSEtS

- Prosíme ty členy naší Společnosti, kteří se zúčastnili zahraničních etologických konferencí a seminářů, aby se o své poznatky a zkušenosti podělili s ostatními členy ČSEtS. Posílejte nám krátké zprávy o těchto (příp. plánovaných) akcích.

Děkujeme Vám.

- Zprávy ČSEtS č. 6 připravujeme na září t.r. Přineseme v nich i oznámení o podzimních seminářích.

- Haccou, P. & Meelis, E.: **Statistical Analysis of Behavioural Data.** An Approach Based on Time-Structured Models. Oxford, N.Y., Tokyo, Oxford University Press 1992, 396s. K nahlednutí po domluvě na pražském tel.: 8574 652.

● ZAZNAMENÁVÁME ●

- Popper, K.R.: **Otevřená společnost a její nepřítel I.** (Vydal ISE, ed.OI-KUMENÉ, Praha 1994, 354s., 129 Kč) (Recenze In: Vesmír č.7, roč.73, 1994, s.404).
- Madlafousek, J.: **Láska k bližnímu v pleistocénu a dnes.** (Čs.psychol., č.1, roč.XXXVIII., 1994, s.53-65).
- Klein, Z.: **Komponenty lidské neverbální komunikace.** (Živa č.1, roč. XLII., 1994, s.42-44).
- Klein, Z.: **Tvář a hlas v neverbální komunikaci člověka.** (Živa č.2, roč. XLII., 1994, s.90-92).
- Sládeček, F.: **Darwinizmus opět v "ohrožení"?** (Vesmír č.5, roč.73, 1994, s.310-312).
- Nakladatelství Lidové noviny připravuje dva tituly, které by mohly členy ČSEtS zajímat:
Leonardtová, U.: Princ bádenský zvaný Kašpar Hauser. (dokumentární kniha) a
Raup, D.M.: Vymírání druhů. Špatné geny nebo smůla? (kniha amerického paleontologa).
- Veselovský, Z.: **Karel Čapek & zvířata.** Zprávy Společnosti bratří Čapků č.34/1994, s.5. *Zájemci o tento text pište na adresu: Z.Klein, PCP - pav.19, 181 03, Praha 8 - Bohnice.*

• ZÁPIS ZE 3.VALNÉ SCHŮZE ČSEtS •

Valná hromada České a Slovenské etologické společnosti se konala v rámci XXI. etologické konference v Českém Šternberku dne 26.dubna 1994.

Přítomno bylo 39 členů ČSEtS a 3 hosté.

Po uvítání předsedou Společnosti RNDr. Petrem Donátem, CSc., byla jednohlasně zvolena volební komise v tomto složení:

RNDr. Věra Nováková, DrSc., MUDr. Jaroslav Šterc, CSc. a doc. RNDr. Leo Sigmund, CSc.

Dále byl odsouhlasen program jednání valné schůze ve sledu následujícího zápisu.

1. Byla věnována vzpomínka úmrtí Ing. Jiřího Kučery, CSc., zakládajícího člena ČSEtS, který zemřel 23.11.1993.

- Paní ing. Milada Semotánová se 10.6.1994 dožívá osmdesátí let. Výbor Společnosti ji k tomuto jubileu upřímně pogratuloval a předal kytici květin.

2. Dále se schůze věnovala členské základně ČSEtS.

a) Pro soustavné neplacení členských příspěvků (i přes opakované upomínání) schválila valná schůze vyškrtnutí 14 členů ze Společnosti:

Dvořáková Eva

MVDr. Ján Eliáš

doc. dr. Věroslav Golda, CSc.

ing. František Havránek

ing. Barbara Chovancová

Roman Kovář

MVDr. Eva Mikulicová

Mgr. Martina Petzová

MUDr. Gustáv Solár

doc. MUDr. D. Šráčková, CSc.

MVDr. Milan Vach

RNDr. Marina Vančatová

Evžen Proschek

ing. Jiří Vaníček, CSc.

b) Tři členové ČSEtS požádali o zrušení členství buď s ohledem na dosažení důchodového věku nebo kvůli změně odborného zaměření. Schváleno valnou hromadou:

doc. ing. Jan Frelich, CSc., RNDr. Dana Gandalovičová, CSc., Ing. Jarmila Voříšková

c) Bylo přijato devět nových členů ČSEtS (v závorce uvádíme variabilní symbol, který jim byl přidělen pro platby složenkou):

Marie Fomina (236)

PhDr. Alena Hrdličková, CSc. (200)

Ing. Marcela Chudá (234)

MUDr. Jaroslav Kozma (237)

Daniel Kuracina (118)

Tomáš Němec, prom.biol.(235)

Ing. Václav Pařízek (231)

Tereza Scholzová (232)

Erika Štěrbačková (121)

3. Úřadující předseda Společnosti RNDr. Petr Donát, CSc. podal zprávu o činnosti ČSEtS od minulé valné hromady.

4. Pokladník Společnosti dr. Z. Klein zopakoval zprávu o finančním hospodaření za uplynulé období, která byla již publikována ve ZPRÁVÁCH ČSEtS č.4/1994.

5. RNDr. Jana Horáčková přednesla zprávu za revizní komisi ČSEtS. Přehližité účty provedli dne 27.ledna 1994 prověrku finanční dokumentace podle výpisu z účtu vedeného u České spořitelny v Praze 2. Zkontrolovali také stav příruční pokladny. Konstatovali řádné vedení dokumentace, neshledali žádných závad ani porušení stanov Společnosti (viz záznam dr. J.Madlafouska, CSc. ve Finančním deníku ČSEtS ze dne 27.1.1994, list 7). Revizní komise doporučuje udělit odstupujícímu výboru absolutionum.

6. Dále proběhla diskuse k předneseným zprávám.

- členské příspěvky se zatím zvyšovat nebudou a Společnost se pokusí sehnat sponzory (34 pro : 5 proti)

- členský příspěvek při opožděném uhrazení (upomínky,aj.) se nebude zvyšovat (17 pro : 16 proti : 6 se zdrželo)

7. Zvláštním hlasováním valná hromada odsouhlasila zprávu o finančním hospodaření a udělila odstupujícímu výboru absolutionum.

Dosavadní výbor ČSEtS odstoupil a jednání schůze řídila volební komise.

8. Tajným hlasováním byl zvolen nový výbor ČSEtS na další funkční období (v závorce uvádíme i funkce jeho členů) a také členové revizní komise ČSEtS. Uvádíme i počet hlasů, který jmenovaní obdrželi:

Výbor ČSEtS:

RNDr. Ľubor Košťál, CSc.(předseda)	34
doc. RNDr.Martin Novacký, CSc.(člen výboru)	33
RNDr. Zdeněk Klein (pokladník)	33
Ing. Luděk Bartoš, CSc.(místopředseda)	30
RNDr. Pavel Rödl, CSc.(tajemník)	30
MVDr. Vojtěch Mrlík, CSc.(člen výboru)	29
Ing. Roman Suchochleb (člen výboru)	27

Revizní komise ČSEtS:

RNDr. Jana Horáčková	33
Miroslava Sojáková	32
PhDr. Jaroslav Madlafousek, CSc.	30

9. Další průběh valné hromady řídil předseda dr.L.Košťál.

Probíhala diskuse k vyjádření ČSEtS k vystoupení Ing.Burdy, který v průběhu konference vystoupil s projevem jako sekretář Ústřední komise pro ochranu zvířat. Text společného stanoviska ČSEtS připravený dr.J.Štercem bude dále redigován dr.M.Špinkou, doc.L.Sigmundem, dr.P.Donátem a dalšími přítomnými, kteří o danou problematiku projeví zájem. Teprve tato upravená verze bude publikována na stránkách našich ZPRÁV.

Zapsal ing.L.Bartoš,CSc.

• Zemřel RNDr. Petr Donát, CSc. •

V pátek 3. června 1994 nás zastihla strašlivá zpráva: dozvěděli jsme se, že předcházející den zahynul při autonehodě náš blízký spolupracovník RNDr. Petr Donát, CSc., odborný asistent Farmakologického ústavu 3.Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Bylo mu 39 let. Petr Donát vystudoval Přírodovědeckou fakultu UK (r.1979) a věnoval se s velkým zaujetím etologii, zejména jejímu uplatnění ve farmakologii, rozvoji kvantitativní etologie i života České a Slovenské etologické společnosti. V době, kdy přišel na naši fakultu (r.1992) byl již vysoce kvalifikovaným vědcem, který měl za sebou nejen 10 let vědecké práce ve Farmakologickém ústavu akademie věd v Praze, ale i roční pobyt v nejlepší světové etofarmakologické laboratoři v Tufts University v USA a kterého osobně znali ve všech ostatních významných zahraničních etofarmakologických laboratořích. Stal se klíčovou osobou při budování Ústavu farmakologie naší fakulty, zejména při uplatňování výpočetní techniky pro vědecké i výukové účely, získávání a plnění grantů.

Petr Donát byl mimořádně všestranně zdatný a dobrý člověk: ve vědě, technice, organizačně, fyzicky, charakterově. Jako předmět vysokoškolského studia si zvolil biologii, přitom měl i velký technický talent: nebál se matematiky, statistiky (např. postgraduálně absolvoval pětisemestrální výuku matematických metod automatické analýzy dat na UK, sám vypracovával náročné programy pro zpracování dat z experimentů na PC), ani moderní techniky (např. rychle se naučil ovládat prakticky jakoukoliv složitou moderní techniku, ať už to byly počítače a jejich příslušenství, nejrozličnější softwarové vybavení, videotechnika, fotoaparáty, projekory, slidemarker, atd).

Byl mimořádně pečlivý experimentátor, například svým smyslem pro správné projektování pokusů s cílem získat co nejvíce a co nejvalidnějších výsledků v určitém experimentu připomínal spíš Anglosasa než Středoevropana. Byl současně i velmi schopný a obětavý organizátor - pořádal tři Československé etologické konference, první mezinárodní etofarmakologickou konferenci, stal se prvním předsedou Československé etologické společnosti (kterou pomáhal založit), byl starostou obce Chýnice u Prahy, kde bydlel. Externě učil etofarmakologii na Přírodovědecké fakultě UK v Praze a nadále se podílel na řešení vědeckých úkolů ve Farmakologickém a Fyziologickém ústavu AV ČR. Přitom byl velmi zdatný i fyzicky, např. v USA úspěšně absolvoval soutěž Železný muž (ztížený triatlon zahrnující maratonský běh, jízdu na kole 180 km a plavání 4 km, vše těsně za sebou během jednoho dne). Byl mimořádný klidšas, nikdy nebyl nervózní, ani v nejvypjatějších situacích. To vše bylo korunováno ukázkovými charakterovými vlastnostmi - měl neokázale láskyplný vztah ke své ženě (a krásné harmonické manželství) a samozřejmě ke svým dětem, nikdy se nevychloubal, nikoho nepomlouval atd., byl to překvapivě zralý mladý muž. Byl hodný, důvěryhodný, prostý - to vycítily nejrychleji děti, kterým dělal rád radost (např. jako svobodný pořádal své vlastní lyžařské a vodácké zájezdy pro děti spolupracovníků - ze své dovolené a za režiijní ceny).

Začátkem června si vybral tři dny dovolené, aby vzal svou ženu Evu, obě své dcery - pětiletou Aninku a tříletou Gábinu - a jejich čtrnáctiletou kamarádku do ber-

línské zoologické zahrady, kterou si velmi cenil. Při cestě po dálnici v Německu všichni naráz zahynuli při těžké autohavárii.

Petr Donát žije dál nejen ve svém odborném odkazu, ale i v srdcích těch, kteří ho poznali.

Prof. MUDr. Miloš Kršiak, DrSc.

• RNDr. LUBOR KOŠTÁL, CSc. - PŘEDSEDA ČSEIS •

RNDr. Ľubor Košťál sa narodil 31.7.1956 v Bratislave. Po gymnáziu absolvoval Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, odbor biológie. Diplomovú prácu v špecializácii etológia, vypracovanú pod vedením RNDr. Martina Novackého, CSc., ktorá sa zaoberala vzťahom medzi správaním v otvorenom poli a agresivitou u samcov chrčka zlatého, obhájil v r. 1980. Po ukončení štúdia nastúpil na Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV v Ivanke pri Dunaji. Na tomto ústave, ktorý sa v roku 1990 stal z detašovaného pracoviska rovnomenného ústavu v Košiciach samostatným ústavom a bol premenovaný na Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV, pracuje dodnes. Počas celého tohto obdobia sa zaoberal analýzou neurohumorálnej regulácie správania (sexuálneho, neskor prostredím indukovaných stereotypií, aj.) u hydiny. V r. 1994 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu na tému "Stereotypné správanie u hydiny a jeho neurochemická regulácia", ktorú vypracoval pod vedením školiťela akademika Kolomana Boďu a školiťela špecialistu, RNDr. Zdenka Hlíňáka, CSc. K jeho odbornému rastu výrazne prispela spolupráca s dr. C. J. Savorym z AFRC Roslin Institute (Edinburgh), vo Veľkej Británii (okrem kratších pobytov mesačný pobyt v r. 1989 financovaný The Royal Society v Londýne a ročný pobyt v r. 1992 na základe štipendia, ktoré mu udelil The Wellcome Trust).

Je autorom odborných článkov v medzinárodných časopisoch a zúčastnil sa aktívne na viacerých medzinárodných podujatiach u nás v i zahraničí. Je členom International Society for Applied Ethology.

V r. 1990 organizoval XVII. interdisciplinárnu etologickú konferenciu v Smoleniciach. Počas tejto konferencie bol ustanovený prípravný výbor Československej etologickej spoločnosti, ktorého sa stal členom a pracou v ňom sa podieľal na založení Československej etologickej spoločnosti.

● ZPRÁVY ČSEIS č. 5 / červenec 1994 ● Z pověření výboru připravuje Zdeněk Klein
● Vydává Česká a Slovenská etologická společnost, VUZV - odd. etologie, Přátelství 815, 104 00 Praha 10 - Uhřetěves (IČO: 41692900) v Psychiatrickém centru Praha ● Vychází jako neprodejný bulletin pro členy ČSEIS ● Náklad 180 výtisků ●